

Nr 224.

Ankom till riksdagens kansli den 18 juni 1943 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1943/44 till medicinalstyrelsen och statens farmaceutiska laboratorium, m. m.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln (punkterna 88, 89, 97 och 98) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1943/44 såsom förslagsanslag beräkna *dels* under rubriken Medicinalstyrelsen till Avlöningar 705,000 kronor och till Omkostnader 120,000 kronor, *dels ock* under rubriken Statens farmaceutiska laboratorium till Avlöningar 99,400 kronor och till Omkostnader 30,000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 273, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 7 maj 1943, föreslagit riksdagen att

dels beträffande medicinalstyrelsen godkänna av departementschefen förordad personalförteckning och avlöningsstat, den senare att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, och såsom förslagsanslag för nämnda budgetår anvisa till Avlöningar 732,000 kronor samt till Omkostnader 131,000 kronor,

dels ock beträffande statens farmaceutiska laboratorium godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44 och såsom förslagsanslag för nämnda budgetår anvisa till Avlöningar 103,700 kronor samt till Omkostnader 33,500 kronor.

I propositionen upptages inledningsvis till behandling en uppkommen fråga om ändrad organisation av den s. k. specialitetskontrollen. Sedan Kungl. Maj:t uppdragit åt medicinalstyrelseutredningen att verkställa utredning och avgiva förslag rörande de lämpligaste anordningarna för kontroll av farmaceutiska specialiteter har *medicinalstyrelseutredningen* i skrivelse den 16 februari 1943 redogjort för resultatet av sin undersökning samt framlagt förslag till viss ändrad organisation av kontrollen. Utredningen har emellertid även funnit skäl föreligga att verkställa en översyn av specialitetskungörelsen i vissa hänseenden. En dylik översyn kunde emellertid icke företagas utan ingående undersökningar i skilda avseenden, bland annat i fråga om de ekonomiska konsekvenserna för läkemedelsindustrien och apoteksorganisationen.

Departementschefen har anfört följande:

Till frågan om en översyn av specialitetslagstiftningen är jag med hänsyn till dess antydda konsekvenser icke beredd att nu taga ställning. Det synes

mig vid sådant förhållande lämpligt att med prövning av frågan om specialitetskontrollens organisation ävenledes tills vidare anstår, helst som någon besparing av större betydelse icke torde stå att vinna med ett genomförande av medicinalstyrelseutredningens förslag. Till denna min ståndpunkt bidrager jämväl den omständigheten, att i samband med den utvidgning av tandläkarinstitutet, som föreslagits i Kungl. Maj:ts proposition nr 214 till innevarande års riksdag, fråga uppkommit om överflyttande tills vidare av statens rättskemiska laboratorium till vissa av de lokaler, som nu disponeras av statens farmaceutiska laboratorium. Genom en dylik överflyttning kunna svårigheter förväntas uppkomma att tillgodose det utrymmesbehov, som den ifrågasatta ökningen av farmaceutiska laboratoriets personal kan medföra. Då en höjning av avgifterna för kontrollen av de farmaceutiska specialiteterna i nuvarande läge torde böra undvikas, påkallar ej heller avgiftsfrågan ett omedelbart ställningstagande till organisationsförslaget. Jag utgår därför i det följande från att vid beräkningen av anslagsbehovet för medicinalstyrelsen och statens farmaceutiska laboratorium under nästa budgetår nuvarande organisation beträffande specialitetskontrollen skall i allt väsentligt bibehållas oförändrad. I anslutning till vad medicinalstyrelsen i ärendet anfört vill jag dock tillägga, att denna min ståndpunkt givetvis icke avser att lägga hinder i vägen för vidtagande av sådana förenklingar med avseende å kontrollförfarandet, som kunna befinnas möjliga inom ramen för gällande bestämmelser och organisation.

Medicinalstyrelsen: Avlöningar. Ifrågavarande anslag är å gällande riksdagstat uppfört med 705,000 kronor.

I skrivelser den 31 augusti och den 7 november 1942 samt den 15 april 1943 har *medicinalstyrelsen* framlagt förslag rörande medelsbehovet för nästa budgetår m. m.

Vidare har från *besparingsberedningens delegation för organisationsundersökningar* med promemoria den 22 mars 1943 överlämnats en av delegationen under medverkan av vissa befattningshavare i medicinalstyrelsen verkställd utredning med förslag rörande rationalisering av kontorsorganisationen inom medicinalstyrelsen, varöver styrelsen den 12 februari 1943 avgivit yttrande.

Den verkställda utredningen har väsentligen utmynnat i *dels* åtskilliga smärre förslag till förenklingar och förbättringar i arbetet, vilka av medicinalstyrelsen i dess yttrande accepterats för genomförande omedelbart eller efter hand, i några fall på försök, *dels ock* vissa förslag, till vilka slutlig ståndpunkt icke ansetts böra tagas förrän resultaten av medicinalstyrelseutredningens arbete och utredningen rörande tandläkarinstitutets lokalfråga jämte därmed sammanhängande lokalförändringar för medicinalstyrelsens del framlagts. Den senare gruppen innefattar förslag till 1) decentralisering av diarietföringen av inkommande handlingar från det nuvarande registratorkontoret till styrelsens olika byråer, 2) utvidgning av den nuvarande skrivcentralen och i samband därmed ändring av skrivcentralens lokaler och möblering, 3) överflyttning av bibliotekets skötsel å registratorn, 4) centralisering av kortföringen rörande smittsamma husdjursjukdomar till styrelsens veterinärbyrå, samt 5) överflyttning av specialitetsärendenas handläggning till statens farmaceutiska laboratorium.

Departementschefen har anfört följande.

Vad först angår tandvårdsavdelningen synes mig styrelsens framställning giva vid handen, att en förstärkning av avdelningens arbetskrafter är av behovet påkallad. Utöver vad styrelsen anfört till stöd härför må framhållas, att det är min avsikt att föreslå proposition till innevarande års riksdag, innefattande särskilda åtgärder i syfte att underlätta rekryteringen av tandläkare till folktandvårdspoliklinikerna. Skulle de förslag härutinnan, som jag ämnar framlägga, vinna statsmakternas bifall, kommer arbetsbördan för medicinalstyrelsens tandvårdsavdelning att ytterligare ökas. Jag anser mig därför böra tillstyrka medicinalstyrelsens framställning om anvisande av medel för anställande vid tandvårdsavdelningen av en tandläkarassistent mot arvode samt en halvtidsamanuens. Assistentens arvode torde böra bestämmas till högst 900 kronor för månad. Då emellertid ifrågavarande assistentbefattning delvis kan sägas vara betingad av den alltmer ökade arbetsbelastning, som beredskapsärendenas handläggning medför, synes det lämpligt, att arvodet för assistenten tills vidare bestrides från anslaget till medicinalstyrelsens beredskapsorganisation. Jag återkommer härtill i annat sammanhang.

Beräffande den av styrelsen väckta frågan om anställningsformen och avlöningsförmånerna för de förenade befattningarna som inspektör för sinesslövården och sekreterare i sinessjuknämnden vill jag erinra, att denna fråga varit föremål för behandling senast i 1941 års statsverksproposition. I likhet med sinessjuknämnden och medicinalstyrelsen fann jag därvid rimligt, att ifrågavarande befattningar förenades med sådana löneförmåner, att de i allt väsentligt kunde jämföras med en förste läkarbefattning vid statens sinessjukhus. Häremot hade riksdagen intet att erinra. I anslutning härtill bestämdes arvodet för sinesslövårdsinspektörsbefattningen till 5,000 kronor och arvodet till sinessjuknämndens sekreterare, som dittills varit förenat med dyrtidstillägg, till 7,600 kronor eller alltså till sammanlagt 12,600 kronor, motsvarande i avrundat tal lön jämte rörligt tillägg i lönegrad A 28, lägsta löneklassen, i dyrortsgrupp I. Sedermera hava arvoden såsom kompensation för de ökade levnadsomkostnaderna höjts med respektive 200 och 300 kronor, varför den sammanlagda ersättningen för dessa befattningar för närvarande utgör 13,100 kronor.

Att i nuvarande läge för hithörande arbetsuppgifter tillskapa en befattning å löneplan C i civila avlöningsreglementet torde icke böra ifrågakomma. Däremot finner jag — mot bakgrunden av vad i ärendet förekommit — skäligt, att de sammanlagda löneförmånerna för de förenade befattningarna så förbättras, att likställighet i möjligaste mån uppnås med förste läkarbefattning vid statens sinessjukhus i dyrortsgrupp I. I enlighet härmed och för att möjliggöra ett icke alltför begränsat urval vid befattningarnas tillsättande förordar jag, att arvodet till sinesslövårdsinspektören höjes till 7,000 kronor, varigenom den sammanlagda ersättningen för ifrågavarande båda befattningar skulle uppgå till $(7,000 + 7,900)$ 14,900 kronor. Därjämte torde bestämmelser böra meddelas, som tillförsäkra innehavaren av dessa befattningar samma förmåner med avseende å semester och sjukledighet, som tillkomma förste läkare vid statens sinessjukhus. Med en definitiv reglering av nu berörda befattningar torde böra anstå till dess medicinalstyrelseutredningen, som torde komma att ägna även denna sida av medicinalväsendets ledning erforderlig uppmärksamhet, framlagt sitt förslag.

Den av medicinalstyrelsen berörda frågan om handläggningen av ärenden rörande kastsjukebekämpandet har upptagits till behandling i Kungl. Maj:ts proposition nr 129 till årets riksdag angående omorganisation av statens veterinärbakteriologiska anstalt m. m. Däri har bland annat föreslagits, att

från anstaltens till medicinalstyrelsens stat skulle från och med den 1 januari 1944 överflyttas en konsulent i lönegrad Eo 24 och ett kanslibitråde i lönegrad Eo 7. Jag räknar därför i det följande med att en sådan omflyttning skall komma till stånd.

Vad slutligen angår de av besparingsberedningens delegation för organisationsundersökningar framlagda förslagen rörande rationalisering av medicinalstyrelsens kontorsorganisation delar jag delegationens och medicinalstyrelsens uppfattning, att med prövningen av förenämnda under 1)—5) upptagna förslag bör tills vidare anstå. Beträffande veterinärbyrån torde dock förslagen om decentralisering av diariieföreningen och centralisering av skrivarbetet böra försöksvis genomföras från och med den 1 januari 1944. Jag förutsätter vidare att, därest propositionen nr 129 i förut angiven del av riksdagen bifalles, frågan om uppläggande av ett centralregister för smittsamma husdjursjukdomar ägnas fortsatt uppmärksamhet av medicinalstyrelsen.

Från nu angivna utgångspunkter torde medicinalstyrelsens avlöningsanslag böra för nästa budgetår beräknas sålunda.

Posten till avlöningar till ordinarie tjänstemän bör enligt styrelsens förslag upptagas till 310,000 kronor.

Posten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, bör i första hand uppräknas med 1,800 kronor, motsvarande den förordade höjningen av sinnesslövardsinspektörens arvode. Därjämte torde en uppräknings börja ske med hänsyn till utgifterna för vetenskapliga rådet. Delposten härför, som tidigare varit upptagen med 22,000 kronor, sänktes för innevarande budgetår i anslutning till belastningen för budgetåret 1940/41 till 13,300 kronor. Denna beräkning har emellertid visat sig icke hålla, i det att medicinalstyrelsen i skrivelse den 9 februari 1943 sett sig nödsakad att göra framställning om förstärkning av posten med 8,700 kronor eller till samma belopp som förut avsetts för ändamålet. Jag förordar, att delposten för nästa budgetår beräknas till 20,000 kronor. Posten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, torde vid bifall till vad jag sålunda förordat böra uppföras med (80,000 + 1,800 + 6,700) 88,500 kronor.

Kostnaden för avlöningar till den mera fast anställda övriga icke-ordinarie personalen har styrelsen beräknat till omkring 220,000 kronor. Härtill torde böra läggas ett belopp av 9,000 kronor, motsvarande lönen för halvt år till en e. o. konsulent i lönegrad Eo 24 och ett e. o. kanslibitråde samt för helt år till en halvtidsmanuens. För vikarier och tillfälliga biträden under semester och sjukledigheter torde med någon avrundning av medicinalstyrelsens förslag böra beräknas ett belopp av 23,000 kronor. Posten skulle därmed komma att uppgå till 252,000 kronor. Jag vill erinra om att Kungl. Maj:t i propositionen nr 163 måst äska en förstärkning av ifrågasvarande anslagspost för innevarande budgetår med 23,000 kronor, vilket äskande också av riksdagen bifallits.

Slutligen torde till rörligt tillägg böra avses ett belopp av 81,500 kronor.

Enligt dessa beräkningar skulle medicinalstyrelsens avlöningsanslag för nästa budgetår komma att uppföras med (310,000 + 88,500 + 252,000 + 81,500) 732,000 kronor.

Härjämte torde styrelsens personalförteckning böra kompletteras genom upptagande av en befattning som e. o. konsulent i lönegrad Eo 24, varjämte befattningen som sekreterare i lönegrad A 26 å övergångsstat torde böra utgå.

Medicinalstyrelsen: Omkostnader. Detta anslag är å gällande riksstat uppfört med 120,000 kronor.

För nästa budgetår föreslås en med 11,000 kronor förhöjd medelsanvisning, varav 3,000 kronor avse reseersättningar och 8,000 kronor utgifter för expenser.

Statens farmaceutiska laboratorium: Avlöningar. Anslaget är nu uppfört med 99,400 kronor. Därjämte har innevarande riksdag bemyndigat Kungl. Maj:t att beträffande den i avlöningsstaten för laboratoriet till 14,700 kronor upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal medgiva, att densamma under löpande budgetår överskrides med högst 5,000 kronor.

För nästa budgetår avses ett belopp av 3,000 kronor under nämnda anslagspost för kliniska och radiologiska prövningar utom laboratoriet. I övrigt innebär förslaget icke ändringar i gällande personalförhållanden.

Statens farmaceutiska laboratorium: Omkostnader. Detta anslag är å gällande riksstat uppfört med 30,000 kronor.

Den för nästa budgetår föreslagna anslagsökningen å 3,500 kronor orsakas huvudsakligen av stegring i kostnaderna för renhållning och städning av laboratoriets lokaler samt ökade nettoutgifter för inköp av djur.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må
I:o beträffande medicinalstyrelsen
a) godkänna följande personalförteckning för medicinalstyrelsen:

Personalförteckning.

Befattning.

Lönegrad

Tjänstemän å ordinarie stat.

1 generaldirektör	C 12
1 överinspektör för sinnessjukvården i riket	C 6
2 byråchefer	A 30
5 medicinalråd	A 30
1 statsinspektör över köttkontrollen i riket	A 29
3 byrådirektörer	A 28
1 kamrerare	A 24
1 konsulent	A 24
4 sekreterare	A 24
1 byråinspektör	A 22
4 notarier	A 21
1 revisor	A 21

Statsutskottets utlåtande nr 224.

Befattning.	Lönegrad.
1 kansliskrivare	A 11
1 kassör	A 11
1 förste expeditionsvakt	A 7
4 kanslibiträden	A 7
2 expeditionsvakter	A 5
5 kontorsbiträden	A 4
1 skrivbiträde	A 2

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20.

1 medicinalråd	Eo 30
1 byråveterinär	Eo 26
3 konsulenter	Eo 24
1 byråassistent	Eo 24;

Anm. En e. o. konsulentbefattning må icke besättas före den 1 januari 1944.

b) godkänna följande avlöningsstat för medicinalstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 310,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämnda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	» 88,500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 252,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 81,500

Summa förslagsanslag kronor 732,000;

c) till *Medicinalstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 732,000 kronor;

d) till *Medicinalstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 131,000 kronor;

II:o) beträffande statens farmaceutiska laboratorium

a) godkänna följande avlöningsstat för laboratoriet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	43,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	»	32,700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	19,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	9,000

Summa förslagsanslag kronor 103,700;

b) till *Statens farmaceutiska laboratorium: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 103,700 kronor;

c) till *Statens farmaceutiska laboratorium: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 33,500 kronor.

Stockholm den 18 juni 1943.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Torsten Ström, Bernhard Nilsson, Bäckström, Sven Larsson, Bäcklund, Karl Andersson, friherre De Geer, Gustaf Karlsson, Ekströmer* och *Persson* i Skabersjö; samt

från andra kammaren: herrar *Skoglund* i Doverstorp, *Eriksson* i Stockholm, *Andersson* i Präsbol, *Danielsson, Isacsson, Hansson* i Rubbestad, *Mårtensson, Viklund, fru Alvé*n, herrar *Pettersson* i Dahl, *Åkerström* och *Eriksson* i Frägsta.